

fortolket, den er fortolket stik modsat af Indenrigsministeriet i et Cirkulære af 10de December 1872, nemlig saaledes: „at de i Loven af 9de Marts 1872 omhandlede Hjemstedsbeviser ikke bør meddeles i et større Omfang, end Niemedet med den ved bemeldte Lov trufne Foranstaltning udkræver, og at det derfor som Betingelse for Udstedelse af saadanne Hjemstedsbeviser maa fordres, at Paagjældende allerede har taget eller tilkjendegiver, at han agter at tage fast Ophold i Udlandet“. Efter denne Fortolkning bliver Kommunens Forsørgelsespligt afhængig af, om Vedkommende har taget eller vil tage Ophold i Udlandet, og som Følge deraf bliver Spørgsmaalet vistnok afhængigt af, at vedkommende Person selv skal forlange Hjemstedsbevis. Men i saa Tilfælde komme Kommunerne til at staa aldeles værgeløse mod at skulle bære de Udgifter, som følge af disse Personers og Familiens Forsørgelse. Det forekommer nu rigtignok mig, at, naar man gaar ud fra den Tanke, der er udtalt i Betænkningen til Loven af 1872, maa Resultatet blive, at, naar det er oplyst, at vedkommende Person er født i det Slesvigste og var boende i det Kongerigste ved Fredsslutningen, bør Opholdskommunen ikke bære Forsørgelsesudgifter før efter 15 Mars Ophold her. Da nu den ærede Indenrigsminister har udtalt sig saa velvilligt om denne Sag, er der Haab om, at den muligvis ogsaa kan blive ordnet derhen; thi det er i Virkeligheden rimeligt og billigt, at, naar de Personer, som tidligere have hørt hjemme i det Slesvigste, skulle fritages for at hjemsendes, og Udgiften skal bæres af det danske Folk, den da bæres af Statskassen og ikke af de enkelte Kommuner, der ellers ville blive særlig bebyrdede, nemlig de, der ligge i Nærheden af Grændsen. Det er saa rimeligt, billigt og naturligt, at man ikke godt kan undgaa at tage Hensyn dertil, og ifølge den ærede Indenrigsministers velvillige Udtalelser haaber jeg ogsaa, at det vil ske.

Lund: Jeg skal tillade mig at omtale Andragendet Nr. 73. Da jeg selv har indbragt dette Andragende, og da det vedrører en Sag, der har stor Betydning for min Valgkreds, haaber jeg, at det høie Thing umsthyldes, at jeg, skjøndt Eiden er streken langt frem, udtaler mig derom med et Par ganske faa Ord. Jeg skal gjøre det saa kort, jeg kan, og kan gjøre det saa meget kortere, som jeg i Mængt og Meget kan holde mig til det klare og udtømmende Foredrag, som vi hørte af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille). Dette ærede Medlem saavel som den høitærede Indenrigsminister indrømmede, at Digerne ere blevne langt kostbare, end man dengang, det vedkommende Lovforslag blev vedtaget, havde tænkt sig. Det er ganske rigtigt; det tror jeg ikke kan omdisputeres. Jeg skal tillade mig at citere nogle Ord, som, da

Loven var for i Rigsdagssamlingen 1872—73, bleve udtalte af den daværende høitærede Indenrigsminister (Jonnesbech). Han udtalte: „Efter min Beregning vil det, der kommer til at hvile paa den enkelte Mand, være omtrent 100—120—130 Rbl. pr. Td. Hartkorn, som vel at mærke ikke forlanges betalte, men som man skaffer den Penge til, mod at de kunne forrente og afdrage Summen i 28 Aar.“ Det vilde altsaa blive $6\frac{1}{2}$ a 7 Rbl. aarlig pr. Td. Hartkorn. Han endte med: „Det ærede Medlem“ — det var det ærede Medlem fra Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) — „kan ikke samtidig med, at det er en Kjenndagjærning, at Torderne paa Sydskjæter ere nogle af de bedste og fedeste i Danmarks Land, paasta, at en Mand der ikke skulde kunne taale at give omtrent 50 Rbl. om Aaret for at opnaa en meget betydelig Fordel for sin Eiendom“. Den Beregning, som da blev opstillet, at det vilde blive en Byrde af 50 Rbl. om Aaret for en almindelig Bondegaard, slaar nu slet ikke til. Jeg skal begrunde dette ved at nævne et Exempel. Jeg skal nævne som Exempel Gloslunde Sogn paa Lolland. Naar jeg fremdrager dette Exempel, er det, fordi jeg bor tæt ved Gloslunde og derfor bedst kjender Forholdene der. Den samlede Digestat var for Gloslunde Sogn i 1879 6,400 Kr.; da Sognet har 224 Tdr. Hartkorn, er det over 26 Kr. pr. Td. Hartkorn; men da en Del Hartkorn er frit for Digestat, bliver det jo meget Mere for de enkelte Byere. Jeg skal tillade mig at nævne nogle ganske enkelte Tilfælde. Der er en Gaard paa $7\frac{3}{8}$ Tdr. Hartkorn, der svarer 167 Kr. 20 Dre, altsaa mellem 20—30 Kr. aarlig pr. Td. Hartkorn. En Gaard paa $6\frac{7}{8}$ Td. Hartkorn svarer 220 Kr. 40 Dre, altsaa over 30 Kr. pr. Td. Hartkorn; en Gaard paa $5\frac{5}{8}$ Td. Hartkorn svarer 152 Kr., altsaa over 25 Kr. pr. Td. Hartkorn; en Gaard paa $5\frac{5}{8}$ Td. Hartkorn svarer 190 Kr., altsaa hened 40 Kr. pr. Td. Hartkorn; en Gaard paa $5\frac{1}{8}$ Td. Hartkorn svarer 170 Kr. 24 Dre, altsaa ogsaa godt og vel 30 Kr. pr. Td. Hartkorn. Det er en temmelig stor Byrde paa en almindelig Bondegaard. Nu er det vel sandt, hvad den høitærede Indenrigsminister bemærkede, at der er flere af disse Eiendomme, som nu ere bebyrdede med Digestat, der have havt Fordel ved Digerens Opførelse, idet Digerne betrygge deres Eiendom. Det er ganske vist, men man kan dog ogsaa købe Gulv for dyrt. Der var private Diger isorveien, som tilbels vare blevne udbedrede, dengang Loven udkom, og jeg tror ikke, at private Diger vilde have kostet det, som de offentlige Diger nu koste Digestatyberne. Dernæst maa jeg gjøre opmærksom paa, at der er mange Torder, som ikke have havt nogen videre Fordel af Digerne. Det blev nemlig slaaet fast, at alle de Torder, som der var Spivande paa, dengang Stormfloben fandt Sted, skulde svare denne Digestat; men der var derimellem Torder, hvor Spi-